

Wprowadzenie

Szanowni Państwo!

W imieniu zespołu Instytutu im. Generała Władysława Andersa pragnę wyrazić ogromną radość z faktu, że pierwszy numer czasopisma naukowego „Polonia Inter Gentes” trafił właśnie do rąk Czytelników.

W wydanym w czerwcu 1947 r. pierwszym numerze „Kultury” jej redaktorzy napisali, że celem tego pisma jest z jednej strony uprzytomnienie Polakom na emigracji, że „krąg kulturalny, w którym żyją, nie jest wymarły”, z drugiej zaś podtrzymanie w rodakach w kraju wiary w to, że wartości im bliskie „nie zawałyły się pod obuchem nagiej siły”. Dziś, w realiach tak odległych od ówczesnych, wydawać by się mogło, że cele te nie są już aktualne. Warto jednak zadać sobie pytanie, w jakim stopniu w Polsce upowszechniona jest wiedza o ogromnym dorobku Emigracji, Polonii i Polaków za granicą? Na ile nasza świadomość społeczna i polityczna ukształtowana jest przez pryzmat schematów, narzuconych Polakom przez lata tzw. Polski Ludowej, a na ile przez myśl tych przedstawicieli elity, którzy uniknęli zagłady w dobie totalitaryzmów, a następnie żyli i działali na uchodźstwie? W jaki sposób ta niezwykła i bogata spuścizna została zaimplementowana w Polsce w ciągu ostatnich 30 lat dzielących nas od upadku systemu komunistycznego? Niestety, w wielu aspektach ten dorobek jest kompletnie nieznanym i świadomie (bądź nie) pomijany. Celem niniejszego pisma jest wypełnienie istotnej luki w polskiej świadomości narodowej, poprzez ukazanie roli wychodźstwa, Polonii i emigracji na przestrzeni lat.

Błędem byłoby jednak skupianie się jedynie na kwestiach historycznych – wszak także obecnie poza granicami Polski żyją miliony Polaków. Wraz z nimi stanowimy „dwie różne, ale uzupełniające się, komplementarne części tej samej rzeczywistości, tej samej duszy, kultury, myślenia i uczucia, i dziejów aspiracji, zawodów, zwycięstw i porażek”, jak ujął to w jednej ze swoich homilii św. Jan Paweł II. Aby jednak zachować tę jedność, należy utrzymywać ciągły dialog, wzajemnie się uzupełniać, rozumieć swoje

problemy i wspólnie działać dla dobra społeczności polskiej. Właśnie ta potrzeba komplementarności Polaków w kraju i poza jego granicami stanowiła ideę, w myśl której otworzyliśmy łamy pisma „Polonia Inter Gentes” dla Polaków z całego świata. Znaczącą część publikowanych artykułów stanowi głos Polonii i Emigracji, który świadczyć ma o żywotności środowisk i kultury polskiej, rozwijającej się w różnych krajach świata, lecz nierozzerwalnie związanej z naszym narodem więzami, o których mówił święty Papież-Polak w przytoczonych wyżej słowach.

Niezmiernie cieszy nas, że pierwszy numer czasopisma naukowego Instytutu Andersa zgromadził artykuły o tak bogatej tematyce. Warto podkreślenia jest także fakt, że publikowane na dalszych stronach prace są dziełem zarówno uznanych i wykazujących się bogatym dorobkiem badaczy, jak i debiutujących młodych naukowców, osób zajmujących się profesjonalnymi badaniami naukowymi oraz aktywnych działaczy społecznych. Jesteśmy przekonani, że ta różnorodność będzie stanowić walor wszystkich kolejnych numerów pisma „Polonia Inter Gentes”.

Rok 2020 był rokiem doniosłej, 100. rocznicy zwycięstwa nad bolszewikami w Bitwie Warszawskiej. Zwycięstwo to jest drogowskazem, pokazuje, że Polacy zjednoczeni są w stanie skutecznie przeciwstawić się zagrożeniom cywilizacyjnym, wynikającym przede wszystkim z totalitarnych ideologii. W nawiązaniu do postawy jedności patron naszego Instytutu, generała Władysława Andersa, przyjął za swoją dewizę słowa: „Odrzućmy wszystko co nas dzieli i bierzmy wszystko co nas łączy w pracy i w walce o wolność i niepodległość Polski”. Wierzymy, że to hasło będzie przyświecać wszystkim naszym czytelnikom, współpracownikom i autorom, chcącym współtworzyć wraz z Instytutem Andersa pismo „Polonia Inter Gentes”. W tym miejscu chciałbym serdecznie podziękować wszystkim, którzy zdecydowali się opublikować swoje prace na łamach pierwszego numeru naszego pisma. Dziękuję także współpracownikom, redaktorom i recenzentom dbającym o jego najwyższy poziom merytoryczny. Wierzę, że lektura tekstów zgromadzonych w niniejszej publikacji będzie stanowić asumpt do lepszego zrozumienia naszej najnowszej historii, zwróci uwagę na szereg pominiętych dotychczas wątków oraz zapoczątkuje dyskusję o kondycji, roli i problemach Polonii i Polaków na całym świecie.

Bartosz Czajka
Prezes Instytutu Andersa